Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh

(2023/C 157/11)

Spravodajkyňa:	Muhterem Aras (DE/Zelení), predsedníčka Krajinského snemu spolkovej krajiny Bádensko-Württembersko
Referenčné dokumenty:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh a zrušuje sa nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 COM(2022) 459 final Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/424, (EÚ) 2016/425, (EÚ) 2016/426, (EÚ) 2019/1009 a (EÚ) č. 305/2011, pokiaľ ide o núdzové postupy posudzovania zhody, prijímanie spoločných špecifikácií a dohľad nad trhom v dôsledku núdzovej situácie na jednotnom trhu COM(2022) 461 final Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EÚ, 2013/29/EÚ, 2014/28/EÚ, 2014/29/EÚ, 2014/30/EÚ, 2014/31/EÚ, 2014/32/EÚ, 2014/33/EÚ, 2014/34/EÚ, 2014/35/EÚ, 2014/53/EÚ a 2014/68/EÚ, pokiaľ ide o núdzové postupy posudzovania zhody, prijímanie spoločných špecifikácií a dohľad nad trhom v dôsledku núdzovej situácie na jednotnom trhu COM(2022) 462 final

I. **NÁVRHY ZMIEN**

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh a zrušuje sa nariadenie Rady (ES) č. 2679/98

COM(2022) 459 final

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 33

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Komisia s cieľom zabezpečiť dostupnosť tovaru dôležitého v krízovej situácii počas núdzovej situácie na jednotnom trhu môže okrem toho členským štátom odporučiť, aby distribuovali strategické rezervy, a to s náležitým ohľadom na zásady solidarity, nevyhnutnosti a proporcionality.	Komisia s cieľom zabezpečiť dostupnosť tovaru dôležitého v krízovej situácii počas núdzovej situácie na jednotnom trhu môže okrem toho členským štátom odporučiť, aby distribuovali strategické rezervy, a to s náležitým ohľadom na zásady solidarity, nevyhnutnosti a proporcionality. ***Musia sa pritom zohľadniť rôzne miestne a regionálne potreby, ako sú potreby najvzdialenejších regiónov, husto osídlených miest, vidieckych oblastí či pohraničných regiónov.***

Zdôvodnenie

Vyplýva z textu.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 1 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty si pravidelne navzájom a s Komisiou vymieňajú informácie o všetkých záležitostiach v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.	Členské štáty si pravidelne navzájom a s Komisiou***, ako aj s Európskym parlamentom, Výborom regiónov a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom,*** vymieňajú informácie o všetkých záležitostiach v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Zdôvodnenie

Miestne a regionálne samosprávy sú vyzývané, aby vykonali mnohé opatrenia aktivované v rámci nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh (SMEI). Preto by mali byť prostredníctvom VR aspoň informované.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 2 ods. 8

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Týmto nariadením nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov za ochranu národnej bezpečnosti ani ich právomoc chrániť iné základné funkcie štátu vrátane zabezpečenia územnej celistvosti štátu a udržiavania verejného poriadku.	Týmto nariadením nie je dotknutá ***všeobecná*** zodpovednosť členských štátov za ochranu národnej bezpečnosti ani ich právomoc chrániť iné základné funkcie štátu vrátane zabezpečenia územnej celistvosti štátu a udržiavania verejného poriadku.

Zdôvodnenie

Na objasnenie je potrebné doplniť slovo „všeobecná“, aby sa zachovala v praxi účinnosť pravidiel voľného pohybu podľa článku 16 a nasledujúcich článkov.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 4 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Poradnej skupine predsedá Komisia, ktorá zabezpečuje jej sekretariát. Komisia môže prizvať ***zástupcu Európskeho parlamentu,*** zástupcov krajín EZVO, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, zástupcov hospodárskych subjektov, organizácie zainteresovaných strán, sociálnych partnerov a expertov, aby sa zúčastnili na zasadnutiach poradnej skupiny ako pozorovatelia. Zástupcov ďalších orgánov dôležitých v krízovej situácii na úrovni Únie pozve, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na príslušných zasadnutiach poradnej skupiny.	Poradnej skupine predsedá Komisia, ktorá zabezpečuje jej sekretariát. ***Stálymi členmi poradnej skupiny sú okrem toho zástupcovia Európskeho parlamentu a Európskeho výboru regiónov.*** Komisia môže prizvať zástupcov krajín EZVO, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore, zástupcov hospodárskych subjektov, organizácie zainteresovaných strán, sociálnych partnerov a expertov, aby sa zúčastnili na zasadnutiach poradnej skupiny ako pozorovatelia. Zástupcov ďalších orgánov dôležitých v krízovej situácii na úrovni Únie pozve, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na príslušných zasadnutiach poradnej skupiny.

Zdôvodnenie

Európsky parlament a Európsky výbor regiónov musia mať v poradnej skupine stále miesto, aby sa zabezpečila parlamentná kontrola a zapojili miestne a regionálne samosprávy, ktoré vykonávajú právne predpisy EÚ v praxi. Práve miestne a regionálne samosprávy sú priamo vystavené problémom a vplyvom kríz a môžu podávať správy z prvej ruky. Prostredníctvom Európskeho výboru regiónov možno poskytnúť poradnej skupine podklady týkajúce sa záujmov miestnych a regionálnych samospráv.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 5 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty určia ústredné kontaktné úrady zodpovedné za kontakty, koordináciu a výmenu informácií s ústrednými kontaktnými úradmi iných členských štátov a ústredným kontaktným úradom na úrovni Únie v zmysle tohto nariadenia. Takéto kontaktné úrady koordinujú a zhromažďujú príspevky relevantných príslušných vnútroštátnych orgánov.	Členské štáty ***pri zapojení miestnych a regionálnych samospráv*** určia ústredné kontaktné úrady zodpovedné za kontakty, koordináciu a výmenu informácií s ústrednými kontaktnými úradmi iných členských štátov a ústredným kontaktným úradom na úrovni Únie v zmysle tohto nariadenia. Takéto kontaktné úrady koordinujú a zhromažďujú príspevky relevantných príslušných vnútroštátnych***, regionálnych a miestnych*** orgánov.

Zdôvodnenie

Cieľom je zapojenie regionálnych a miestnych samospráv, keďže národné kontaktné úrady nie sú dostatočné na zabezpečenie výmeny informácií. V závislosti od politickej a ústavnej štruktúry členských štátov možno posilniť regionálne alebo miestne úrady.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 6 ods. 1 písm. a)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
a) spolupráca medzi príslušnými orgánmi na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie v záujme riadenia režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu v rámci režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu vo všetkých sektoroch jednotného trhu;	a) spolupráca medzi príslušnými orgánmi na ***miestnej, regionálnej a*** vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie v záujme riadenia režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu v rámci režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu vo všetkých sektoroch jednotného trhu;

Zdôvodnenie

Zapojenie miestnej a regionálnej úrovne.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 6 ods. 2 písm. a)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
súpisu relevantných príslušných vnútroštátnych orgánov, ústredných kontaktných úradov určených v súlade s článkom 5 a jednotných kontaktných miest uvedených v článku 21, ich kontaktných údajov, pridelených úloh a povinností počas režimu obozretného dohľadu a režimu núdzovej situácie podľa tohto nariadenia v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov;	súpisu relevantných príslušných vnútroštátnych***, ako aj miestnych a regionálnych*** orgánov, ústredných kontaktných úradov určených v súlade s článkom 5 a jednotných kontaktných miest uvedených v článku 21, ich kontaktných údajov, pridelených úloh a povinností počas režimu obozretného dohľadu a režimu núdzovej situácie podľa tohto nariadenia v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov;

Zdôvodnenie

Zapojenie miestnej a regionálnej úrovne v závislosti od štruktúry členských štátov.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 8 ods. 3 písm. c)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
zemepisnú oblasť; podiel jednotného trhu ovplyvnený narušením alebo potenciálnym narušením; vplyv na konkrétne zemepisné oblasti, ktoré sú mimoriadne zraniteľné alebo vystavené narušeniam dodávateľského reťazca vrátane najvzdialenejších regiónov EÚ;	zemepisnú oblasť; podiel jednotného trhu ovplyvnený narušením alebo potenciálnym narušením; vplyv na konkrétne zemepisné oblasti, ktoré sú mimoriadne zraniteľné alebo vystavené narušeniam dodávateľského reťazca vrátane ***pohraničných a*** najvzdialenejších regiónov EÚ;

Zdôvodnenie

Vyplýva z textu.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 9 ods. 1 písm. a)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Ak Komisia po zohľadnení stanoviska poskytnutého poradnou skupinou usúdi, že existuje hrozba uvedená v článku 3 ods. 2, vykonávacím aktom aktivuje režim obozretného dohľadu s dĺžkou trvania najviac šesť mesiacov. Súčasťou takéhoto vykonávacieho aktu je:	Ak Komisia po zohľadnení stanoviska poskytnutého poradnou skupinou usúdi, že existuje hrozba uvedená v článku 3 ods. 2, vykonávacím aktom aktivuje režim obozretného dohľadu s dĺžkou trvania najviac šesť mesiacov. Súčasťou takéhoto vykonávacieho aktu je:
a) posúdenie možného vplyvu krízy;	a) posúdenie možného vplyvu krízy ***vrátane osobitnej situácie pohraničných regiónov***;

Zdôvodnenie

Vyplýva z textu.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 11 ods. 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Príslušné vnútroštátne orgány náležite zohľadnia administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov, a najmä MSP, ktoré môže byť spojené so žiadosťami o informácie, a zabezpečia, aby ***bolo čo najmenšie***.	Príslušné vnútroštátne orgány náležite zohľadnia administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov, a najmä MSP, ktoré môže byť spojené so žiadosťami o informácie, a zabezpečia, aby ***bol obsah žiadostí primeraný a prísne obmedzený na to, čo je potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 9***.

Zdôvodnenie

Zabránenie zbytočnej záťaži pre podniky.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 12 ods. 2 písm. a)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov vyžadovať, aby členské štáty poskytli informácie o tovare uvedenom vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 9 ods. 1, pokiaľ ide o všetky tieto prvky:	Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov vyžadovať, aby členské štáty poskytli informácie o tovare uvedenom vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 9 ods. 1, pokiaľ ide o všetky tieto prvky:
a) aktuálne zásoby na ich území;	a) aktuálne zásoby a ***lokality*** na ich území;

Zdôvodnenie

Je dôležité overiť, kde členské štáty skladujú tovar dôležitý v krízovej situácii, aby sa v prípade núdze mohol včas distribuovať aj do vzdialených oblastí.

Pozmeňovací návrh 12

Článok 12 ods. 3

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Pri náležitom zohľadnení zásob, ktoré majú alebo vytvárajú hospodárske subjekty na ich území, členské štáty vynaložia maximálne úsilie na vytvorenie strategických rezerv tovaru strategického významu identifikovaného v súlade s odsekom 1. Komisia poskytne podporu členským štátom pri koordinácii a zefektívnení ich úsilia.	Pri náležitom zohľadnení zásob, ktoré majú alebo vytvárajú hospodárske subjekty na ich území, a ***pri zaistení územnej vyváženosti s osobitným zreteľom na ostrovné, horské a iné odľahlé oblasti*** členské štáty vynaložia maximálne úsilie na vytvorenie strategických rezerv tovaru strategického významu identifikovaného v súlade s odsekom 1. Komisia poskytne podporu členským štátom pri koordinácii a zefektívnení ich úsilia.

Zdôvodnenie

Vyplýva z textu.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 15 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Ak sa Komisia s prihliadnutím na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, domnieva, že je potrebné predĺženie režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, navrhne Rade, aby predĺžila režim núdzovej situácie na jednotnom trhu. S výhradou naliehavých a výnimočných zmien okolností sa Komisia bude snažiť podať takýto návrh najneskôr 30 dní pred uplynutím obdobia, na ktoré bol aktivovaný režim núdzovej situácie na jednotnom trhu. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu predĺžiť režim núdzovej situácie na jednotnom trhu vždy najviac o šesť mesiacov.	Ak sa Komisia s prihliadnutím na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, domnieva, že je potrebné predĺženie režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, navrhne Rade, aby predĺžila režim núdzovej situácie na jednotnom trhu. S výhradou naliehavých a výnimočných zmien okolností sa Komisia bude snažiť podať takýto návrh najneskôr 30 dní pred uplynutím obdobia, na ktoré bol aktivovaný režim núdzovej situácie na jednotnom trhu. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu predĺžiť režim núdzovej situácie na jednotnom trhu vždy najviac o šesť mesiacov. V ***prípade nepredĺženia sa režim núdzovej situácie na jednotnom trhu automaticky skončí.***

Zdôvodnenie

Núdzové opatrenia musia byť vždy časovo obmedzené a musia sa automaticky skončiť, aby sa zabránilo zneužívaniu. Uvádza sa to síce v článku 14 ods. 3 o aktivácii, ale nie v článku o deaktivácii, a preto sa navrhuje spresnenie.

Pozmeňovací návrh 14

Článok 16 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Pri prijímaní a uplatňovaní vnútroštátnych opatrení v reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu a súvisiacu krízu členské štáty zabezpečia, aby ich opatrenia boli plne v súlade so zmluvou a právom Únie, a najmä s požiadavkami stanovenými v tomto článku.	Pri prijímaní a uplatňovaní vnútroštátnych opatrení v reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu a súvisiacu krízu členské štáty zabezpečia, aby ich opatrenia boli plne v súlade so zmluvou a právom Únie, a najmä s požiadavkami stanovenými v tomto článku***, ktoré majú v tejto súvislosti prioritu, najmä pokiaľ ide o opatrenia podľa Kódexu schengenských hraníc***.

Zdôvodnenie

V záujme zaistenia účinnosti musia mať pravidlá o voľnom pohybe v rámci nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh (SMEI) čiastočnú prednosť pred Kódexom schengenských hraníc, inak môžu členské štáty zaviesť jednostranné a nekoordinované hraničné kontroly, ktoré by vo svojej podstate mohli viesť k uzavretiu hraníc.

Pozmeňovací návrh 15

Článok 16 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Akékoľvek obmedzenie bude časovo obmedzené a odstráni sa hneď, ako to situácia dovolí. Okrem toho by sa v rámci akéhokoľvek obmedzenia mala zohľadňovať situácia pohraničných regiónov.	Akékoľvek obmedzenie bude časovo obmedzené***, pravidelne preskúmané*** a odstráni sa hneď, ako to situácia dovolí. Okrem toho by sa v rámci akéhokoľvek obmedzenia mala zohľadňovať situácia pohraničných regiónov.

Zdôvodnenie

Vyplýva z textu.

Pozmeňovací návrh 16

Článok 16 ods. 5

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty zabezpečia, aby všetky dotknuté zainteresované strany boli informované o opatreniach obmedzujúcich voľný pohyb tovaru, služieb a osôb vrátane pracovníkov a poskytovateľov služieb pred nadobudnutím ich účinnosti. Členské štáty zabezpečia nepretržitý dialóg so zainteresovanými stranami vrátane komunikácie so sociálnymi partnermi a medzinárodnými partnermi.	Členské štáty zabezpečia, aby všetky dotknuté zainteresované strany***, ako aj miestne a regionálne samosprávy*** boli informované o opatreniach obmedzujúcich voľný pohyb tovaru, služieb a osôb vrátane pracovníkov a poskytovateľov služieb pred nadobudnutím ich účinnosti. Členské štáty zabezpečia nepretržitý dialóg so zainteresovanými stranami vrátane komunikácie s ***Európskym výborom regiónov*** so sociálnymi partnermi a medzinárodnými partnermi.

Zdôvodnenie

Zabezpečiť zapojenie miestnych a regionálnych samospráv.

Pozmeňovací návrh 17

Článok 19 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty poskytnú Komisii vyhlásenie o dôvodoch, prečo je prijatie takéhoto opatrenia opodstatnené a primerané, pokiaľ tieto dôvody neboli objasnené už v oznámenom opatrení. Členské štáty oznámia Komisii úplné znenie ***vnútroštátnych*** legislatívnych ***alebo regulačných*** ustanovení, ktoré toto opatrenie obsahujú alebo sú ním upravené.	Členské štáty poskytnú Komisii vyhlásenie o dôvodoch, prečo je prijatie takéhoto opatrenia opodstatnené a primerané, pokiaľ tieto dôvody neboli objasnené už v oznámenom opatrení. Členské štáty oznámia Komisii úplné znenie legislatívnych ustanovení ***uplatniteľných v tomto ohľade v ich členskom štáte***, ktoré toto opatrenie obsahujú alebo sú ním upravené.

Zdôvodnenie

V niektorých členských štátoch môžu regióny prijať vlastné alebo dodatočné predpisy, takže by sa mali uviesť nielen vnútroštátne právne predpisy, ale všetky predpisy uplatniteľné v príslušnom členskom štáte.

Pozmeňovací návrh 18

Článok 21 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty zabezpečia, aby občania, spotrebitelia, hospodárske subjekty a pracovníci a ich zástupcovia mohli na svoju žiadosť a prostredníctvom príslušných jednotných kontaktných miest získať od príslušných orgánov informácie o spôsobe, akým sa príslušné vnútroštátne opatrenia reakcie na krízu všeobecne vykladajú a uplatňujú. Ak je to vhodné, takéto informácie obsahujú vysvetlenie jednotlivých krokov. Informácie sa poskytujú jasným, pochopiteľným a zrozumiteľným jazykom. Sú ľahko dostupné na diaľku a elektronickými prostriedkami a aktualizujú sa.	Členské štáty zabezpečia, aby občania, spotrebitelia, ***miestne a regionálne samosprávy,*** hospodárske subjekty a pracovníci a ich zástupcovia mohli na svoju žiadosť a prostredníctvom príslušných jednotných kontaktných miest získať od príslušných orgánov informácie o spôsobe, akým sa príslušné vnútroštátne opatrenia reakcie na krízu všeobecne vykladajú a uplatňujú. Ak je to vhodné, takéto informácie obsahujú vysvetlenie jednotlivých krokov. Informácie sa poskytujú jasným, pochopiteľným a zrozumiteľným jazykom. Sú ľahko dostupné na diaľku a elektronickými prostriedkami a aktualizujú sa.

Zdôvodnenie

Všetci by mali mať prístup k jednotným kontaktným miestam členských štátov. Tu môže byť nápomocná regionálna úroveň. Je to mimoriadne dôležité v pohraničných regiónoch a okrajových oblastiach.

Pozmeňovací návrh 19

Článok 22 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Jednotné kontaktné miesto na úrovni Únie poskytuje občanom, spotrebiteľom, hospodárskym subjektom, pracovníkom a ich zástupcom túto pomoc […]	Jednotné kontaktné miesto na úrovni Únie poskytuje občanom, spotrebiteľom, ***miestnym a regionálnym samosprávam,*** hospodárskym subjektom, pracovníkom a ich zástupcom túto pomoc […]

Zdôvodnenie

Zabezpečiť zapojenie miestnych a regionálnych samospráv.

Pozmeňovací návrh 20

Článok 24 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V prípade závažného nedostatku súvisiaceho s krízou alebo bezprostrednej hrozby tohto nedostatku môže Komisia vyzvať zastupujúce organizácie alebo hospodárske subjekty v dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii, aby dobrovoľne v stanovenej lehote poskytli Komisii konkrétne informácie o výrobných kapacitách a možných existujúcich zásobách tovaru dôležitého v krízovej situácii a jeho komponentov vo výrobných zariadeniach Únie a v zariadeniach tretích krajín, ktoré prevádzkujú, uzatvárajú s nimi zmluvy alebo od ktorých nakupujú dodávky, ako aj informácie o všetkých relevantných narušeniach dodávateľského reťazca v danej lehote.	V prípade závažného nedostatku súvisiaceho s krízou alebo bezprostrednej hrozby tohto nedostatku môže Komisia vyzvať zastupujúce organizácie alebo hospodárske subjekty v dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii, aby dobrovoľne v stanovenej lehote poskytli Komisii konkrétne informácie o výrobných kapacitách a možných existujúcich zásobách tovaru dôležitého v krízovej situácii a jeho komponentov vo výrobných zariadeniach Únie a v zariadeniach tretích krajín, ktoré prevádzkujú, uzatvárajú s nimi zmluvy alebo od ktorých nakupujú dodávky, ako aj informácie o všetkých relevantných narušeniach dodávateľského reťazca v danej lehote. ***Komisia zabezpečí, aby sa minimalizovalo administratívne a obchodné zaťaženie hospodárskych subjektov, a najmä MSP, aby boli lehoty na odpoveď realistické a aby bol obsah výziev primeraný a nevyhnutne potrebný.***

Zdôvodnenie

Zabránenie zbytočnej záťaži pre podniky.

II. **POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV,

1. víta návrh Komisie na vytvorenie nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh v cieľom zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu vrátane voľného pohybu osôb v budúcich krízových situáciách;

2. zdôrazňuje, že koordinovaná činnosť EÚ umožnila počas pandémie COVID-19 obnoviť slobody na jednotnom trhu a že ruská útočná vojna proti Ukrajine, ktorá je v rozpore s medzinárodným právom, ukazuje, ako rýchlo môže vzniknúť nová kríza;

3. poukazuje na to, že krízy môžu mať vážne dôsledky pre jednotný trh. Pripomína, že na riešenie rozdielov súvisiacich s krízou na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni sú potrebné opatrenia, ktoré vychádzajú zo skutočných potrieb, a že sa o ne musí opierať aj politika súdržnosti, ktorá má rovnaký cieľ – posilniť odolnosť voči krízam;

4. znovu opakuje svoj názor, že najmä voľný pohyb tovaru, osôb a služieb musí byť chránený pred krízami. Vyzdvihuje osobitnú úlohu pohraničných regiónov pre fungovanie vnútorného trhu;

5. zdôrazňuje, že kríza mala vplyv najmä na oblasti, na ktoré sa vzťahuje článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže už i tak musia čelia výzvam vyplývajúcim z ich geografickej polohy;

6. sa preto domnieva, že je potrebný spoľahlivý všeobecný krízový rámec EÚ pre jednotný trh, ktorý by dopĺňal existujúce a plánované odvetvové predpisy;

Riadenie hraníc v rámci nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh

7. zdôrazňuje, že v dôsledku jednostranného a krátkodobého zatvárania hraníc v súvislosti s krízou trpia najmä pohraničné regióny. Týka sa to celej cezhraničnej spolupráce v oblastiach, ako sú vzdelávanie, zdravotníctvo a energetika, ako aj preprava tovaru, cezhraniční pracovníci, poskytovatelia služieb, ale aj rodiny a iné medziľudské vzťahy;

8. poukazuje najmä na to, že hraničné kontroly sú v podstate porovnateľné so zatvorením hraníc, pretože na nich vznikajú niekoľko kilometrov dlhé kolóny;

9. vyzýva preto Európsku komisiu, aby do určitej miery uprednostnila pravidlá voľného pohybu v rámci nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh pred Kódexom schengenských hraníc s cieľom zabezpečiť voľný pohyb osôb, služieb a tovaru v čase krízy;

10. vyzýva Radu, aby po nadobudnutí účinnosti nariadenia začala rokovania s tretími krajinami na vonkajších hraniciach EÚ s cieľom presadzovať takéto pravidlá voľného pohybu;

11. v tejto súvislosti pripomína svoje stanovisko na tému *Revidovaná správa schengenského priestoru* ([1]), v ktorom žiada, aby sa kontroly na vnútorných hraniciach obmedzovali striktne na maximálne 24 mesiacov a aby sa vysvetlilo, prečo nie sú vhodné alternatívne opatrenia;

12. rovnako naliehavo vyzýva Radu, aby odblokovala vytvorenie európskeho mechanizmu riešenia právnych a administratívnych prekážok (ECBM) s cieľom uplatňovať na hraniciach jednoduché medzištátne riešenia;

Nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trhu z regionálneho hľadiska

13. vo všeobecnosti víta miestne orientovaný prístup návrhu a jeho zameranie na cestovanie a obchod. Zároveň požaduje väčšie územné zameranie nástroja núdzovej pomoci s cieľom zabezpečiť jeho účinnosť v praxi;

14. na základe toho požaduje trvalé zapojenie zástupcov Európskeho výboru regiónov do poradnej skupiny;

15. ďalej vyzýva na zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do zriaďovania ústredných kontaktných úradov a na rovnaký prístup k národným a jednotným kontaktným miestam na úrovni Únie;

16. pripomína, že tovar (potenciálne) dôležitý v krízovej situácii je v rámci jednotného trhu rozložený nerovnomerne. Zdôrazňuje absolútnu potrebu skutočnej európskej solidarity, aby bolo možné zabezpečiť distribúciu takéhoto tovaru do závažne postihnutých oblastí. V tejto súvislosti víta zákaz obmedzení vývozu;

17. navrhuje, aby sa príslušné vymedzenia a kritériá zosúladili v celom návrhu a aby sa v tejto súvislosti viac zohľadňovali regionálne záujmy;

Riadenie nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh

18. v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu objasniť jednotlivé vymedzenia pojmov s cieľom dosiahnuť právnu istotu a objasniť, za akých podmienok, okolností a pri akých krízach sa má použiť núdzový nástroj;

19. víta navrhovaný semaforový systém s tromi fázami plánovania: pre prípad nepredvídaných udalostí, dohľad nad jednotným trhom a núdzové situácie na vnútornom trhu v záujme lepšieho predchádzania krízam, pripravenosti na ne a ich riadenia;

20. rozhodne víta zameranie na výmenu informácií, komunikáciu a koordináciu medzi členskými štátmi a nabáda na vytvorenie spoločného online informačného rozhrania pre budúce krízy podľa vzoru platformy Re-open EU zriadenej počas pandémie COVID-19;

21. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť komplementárnosť a súdržnosť s odvetvovými a inými všeobecnými pravidlami, najmä s Kódexom schengenských hraníc, aby nevznikla ešte väčšia právna neistota;

([1]) Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Revidovaná správa schengenského priestoru (COR-2022-01129-00-01) (Ú. v. EÚ C 498, 30.12.2022, s. 114).

22. pripomína zásady subsidiarity a proporcionality a konštatuje, že návrh Komisie je veľmi obšírny. Zdôrazňuje preto, že je dôležité zabezpečiť dostatočnú kontrolu a transparentnosť pri vykonávaní nástroja, a to aj s cieľom overiť a kompenzovať potenciálne rozsiahle rozšírenie právomocí prenesených na Komisiu, a poukazuje na to, že to možno dosiahnuť len prostredníctvom jasných a jednoznačných kritérií a kvantifikovateľných prahových hodnôt v spojení s riadnym procesom, ktorý zaručí nielen zapojenie členských štátov, Európskeho parlamentu, ale aj národných a regionálnych parlamentov;

23. zdôrazňuje, že všetky krízové opatrenia musia rešpektovať a zaručiť účinné presadzovanie a plné dodržiavanie pracovného práva a základných práv vrátane sociálnych, pracovných a odborových práv;

24. vyzýva na preskúmanie nevyhnutnosti a primeranosti monitorovania dodávateľských reťazcov, vyžadovania informácií od podnikov a prijímania prioritných objednávok. Práve v čase krízy by sa malo minimalizovať dodatočné zaťaženie podnikov, najmä malých a stredných podnikov a prinajmenšom by sa mali predĺžiť krátke lehoty na odpoveď;

25. víta zrýchlenie posudzovania zhody strategicky dôležitých výrobkov. Navrhuje, aby sa to rozšírilo aj na ďalšie skupiny výrobkov;

26. vyzýva Európsku komisiu, aby zabezpečila transparentnosť spoločného obstarávania a aby sa poučila z chýb pri uzatváraní zmlúv s výrobcami vakcín proti ochoreniu COVID-19;

27. napokon víta nedávne diskusie o posilnení európskej strategickej autonómie nezávisle od krízy a so záujmom očakáva návrh zákona o kritických surovinách, ktorý predloží Európska komisia. V tejto súvislosti vyzýva Európsku komisiu, aby do svojho legislatívneho návrhu začlenila návrhy uvedené v stanovisku VR o akčnom pláne pre kritické suroviny ([2]).

V Bruseli 8. februára 2023

Predseda
Európskeho výboru regiónov

Vasco ALVES CORDEIRO

([2]) Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Akčný plán pre kritické suroviny (COR-2020-04292-00-01) (Ú. v. EÚ C 175, 7.5.2021, s. 10).